І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го КВІТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 10, 1962 No. 67. VOL. LXIX.

КОНҐРЕС ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ РЕЗЕРВ

ПЕРЕДБАЧЕНА ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА ЗА ТЕ, ЩОБ ВТРИМАТИ РЕЗЕРВИ В ТЕПЕРІШНЬОМУ СТАНІ

Вашинґтон. — В політичних колах передбачають завзяту боротьбу в Конґресі проти пропозиції уряду зредукувати армійські резерви і резерви Крайової Гвардії на 58 000, як це недавно запропонував уряд. Сподіваються, що тут повториться таке саме змагання між департаментом оборони і Конґресом, яке виникло було у зв'язку з пляном уряду майже припинити продукцію далекосяжних бомбовиків B-70. Ця боротьба за стан резерв почалася ще за уряду президента Айзенгавера, який запропонував був зменшити армійські резерви з 300 000 до 270 000. У своєму зверненні до Конґресу Айзенгавер в січні 1961-го року писав, що втримування більшого числа резерв в кількох попередніх роках коштувало країну понад $80 мільйонів річно. Айзенгавер зазначував, що Конґрес не керується чисто військовими мотивами, коли обстоює, щоб ЗДА вишколювали більші резерви. Уряд Кеннеді повідомив, що плянує зменшити резерви з 700 000 до 642 000, бо хоче 4 дивізії Крайової Гвардії і 4 резервові дивізії армії перетворити на бриґади. Проти цього пляну виступили численні стейти, бо Крайова Гвардія підлягає леґіслятурам, під командою федерального уряду є вона тільки на той час, коли є проголошена мобілізація. Переслухання в справі резерв мають початися вже 17-го квітня в Палатній Підкомісії Збройних Сил, що її очолює конґресмен-демократ із Люїзіяни Едвард Ґіберт. Сподіваються, що Конґрес відкине урядовий проєкт зменшити резерви і визначить докладні числа резерв, які мають бути вишколювані, визначаючи для того окремі фонди. Не є відомо, що зробив би тоді уряд, який не може видавати фондів без дозволу Конґресу, але який не є зобов'язаний видавати ті всі фонди, які Конґрес призначив. Не знати, чим ця боротьба між Конґресом і урядом може закінчитися, коли йде справа за стан резерв. Боротьба за будову бомбовиків РС-70 закінчилася компромісом між Президентом і головою Палатної Комісії Збройних Сил конґресменом - демократом Карлом Вінсоном. Справа резерв виглядає на дещо складнішу, бо тут входять в рахубу ті стейти, які не погоджуються на те, щоб федеральний уряд зменшував їхні дивізії Крайової Гвардії. Уряд стоїть на тому становищі, що не треба стільки резерв, скільки було досі, бо нова зброя не вимагає стільки вояків, як давніше.

Кастро вимагає 62 мільйонів долярів за 1.179 засуджених кубинців

Гавана. — 1.179 кубинців, учасників минулорічної квітневої інвазії на Кубу засуджено, згідно з проголошеним тут вироком військового трибуналу за „зраду батьківщини," кожного на 30 років в'язниці. Судовий процес усіх цих обвинувачених тривав чотири дні і наради трибуналу над устійненням вироку тривали також чотири дні. Зараз же після проголошення вироку режим Фіделя Кастра подав до відома, що кожен із засуджених може бути звільнений за зложенням окупу у висоті від 25,000 до 500,000 долярів. Висота окупу узалежнена від ролі, яку засуджені кубинці відгравали під час інвазії. За звичайних учасників вимагають по 25,000 або по 50,000 долярів, за 221 офіцирів по 100,000 долярів, а за провідників інвазії, що їх було три, по 500,000 долярів. Цією своєю новою офертою кастрівський режим збільшив утроє вимагану первісно вартість окупу за зловлених учасників інвазії. В травні минулого року Кастро погоджувався звільнити всіх полонених відразу за 500 тракторів, але переговори в цій справі розбилися через безнастанне підвищування кількости вимаганих тракторів. Тепер кожен із засуджених буде звільнений окремо, негайно після того, як складе належну за нього суму. Комуністична кубинська преса, коментуючи встановлений вирок, пише, що головними винуватцями інвазії був „американський імперіялізм, Кеннеді і його уряд". Кубинські емігранти, що перебувають у ЗДА, почали вже формувати окремий комітет для ведення переговорів з кубинським урядом в справі викупу засуджених.

В Еквадорі зліквідовано революту про-кастрівських прихильників

Квіто, Еквадор. — При кінці тижня зліквідовано пляновану революту коло 300 озброєних юнаків, які оперували в горах в районі Санто Домінґо де льос Кольорадос. Кілька днів тому президент Еквадору Карльос Хуліо Ароземена Монрой під натиском військових кол наименував новий кабінет тільки з центрових партій, і після того зірвав дипломатичні зв'язки з Кубою, Чехо - Словаччиною і Польщею. На це Революційна Спілка Молоді, яка є під впливом комуністів, почала збройну акцію для повалення уряду. Зброю мали з Кубинської продукції. Давніше еквадорський уряд складався з представників всіх партій, тепер від нього відійшли праві і ліві, комуністичні елементи, а скріпилися демократичні. Військові з'єднання зліквідували табір комуністичних змовників, взявши 40 полонених, між якими є три найвизначніші комуністичні провідники.

В АМЕРИЦІ

● **Група республіканських** членів Палати Репрезентантів запросили представників преси на пресову конференцію після того, як відбулася пресова конференція в Білому Домі, на якій представники уряду виясновували економічні проблеми. Республіканці говорили про економічні справи своєї партії.

● **Директор Федерального** Бюра Інвестиґацій Едґар Гувер виявив, що це бюро користується довірочними інформаціями принагідних людей, які допомагали в минулому році заарештувати 955 втікачів-злочинців та вислідити 1,239, за якими шукала поліція. За допомогою цих інформаторів віднискано вкрадених грошей і речей вартости дол. 3,138,692.

● **Джозеф Лівайн** в листі до щоденника „Ню Йорк Таймс" критикує президента Кеннеді за те, що з великим поспіхом наименував на суддю Найвищого Суду ЗДА молодого правника Байрона Вайта, який має ту кваліфікацію, що є приятелем Президента і є чесною людиною. Лівайн гадає, що поза Вайтом є багато правників, які мають кращі кваліфікації, досвід і також є чесними.

● **Президент Кеннеді** із дружиною влаштовують прийняття 29-го квітня для всіх власників нагороди Нобеля, які живуть в Західній Півкулі. З Білого Дому повідомили, що на це прийняття запросили 62-ох вчених, які всі, крім двох, живуть у ЗДА. Всіх гостей запрошених є 150, бо в прийнятті возьмуть участь ще і визначні мистці і науковці із ЗДА. В найближчу середу, 11-го квітня, Президент прийматиме в Білому Домі іранського шаха Мохаммеда Резу Паглеві та його дружину Фараґ.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ У ГУБЕРНАТОРА НЮ ЙОРКУ

Президент Бразилії Хоао Ґуларт відвідав під час свого перебування у Ню Йорку теж нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера. На фото: Ґуларт (з правого боку) розмовляє з губернатором Рокефеллером.

У Ню Йорку відбувся концерт „Кобзар-Кобзареві" з великим успіхом при повній залі

Ню Йорк. — На закінчення Шевченківського Ювілейного Року тут, у вщерть виповненій залі Фешен Інституту відбувся в неділю 8 квітня ц. р. концерт філядельфійського мішаного хору „Кобзар" під дириґентурою д-ра Антона Рудницького. У програмі були виключно твори сучасних українських композиторів до слів Т. Шевченка. Розпочато концерт „Заповітом" Шевченка-Стеценка із барітоновим сольо М. Бурчака. Опісля хор „Кобзар" виконав Ревуцького „Хустину", Ф. Надененка „Закувала зозуленька" і Ю. Мейтуса „А мій батько орендар". Як солісти виступали Марія Мурована й О. Татунчак, а в заспівах — А. Дражньовська, Марія Лисяк і О. Татунчак. Піяніст Роман Рудницький відіграв Бориса Лятошинського „Шевченківську Сюїту" і Антона Рудницького „Гуцульський Танок", а на наддатки, на наполегливі вимоги публіки — три твори Семюела Вербера, Прокофієва і Дебюссі. Другу частину програми виповнила симфонічна кантата в 4-ох частинах Антона Рудницького „Посланіє", при двох фортепіянах та сопрановими солями Є. Василенко і М. Мурованої, барітоновим сольо Лева Рейнаровича та сольо на віольончелі Доріяна Рудницького. При фортепіяні були Роксоляна Гарасимович, яка акомпаніювала і іншим творам, та Роман Рудницький. На вимогу публіки хор повторив другу частину кантати „Нема на світі України". Братні хори „Думка" в Ню Йорку і „Трембіта" в Нюарку принесли хорові „Кобзар" квіти. Заля була по береги виповнена публікою.

Українці Пассейку відзначили роковини Шевченка

Пасейк. — Минулої неділі, 8-го квітня, місцева Українська Громада під проводом Відділу УККомітету відзначила окремим Святом, програму якого виконали в головній мірі діти одної із найкраще поставлених шкіл в країні „Рідної Школи". Започатковано програму американським гимном у виконанні пл. студ. Л. Рудницької та Шевченковим „Заповітом" у виконанні хору „Боян" під дириґентурою Я. Костишина. Вікрила свято голова Відділу УКК п-ні М. Стефанів, а промову виголосив ред. А. Драган. На дальшу програму свята склались: виступ хору СУМА під дириґентурою Я. Глинського, звернення до молоді, що його виголосив учень І. Шандор, виступ Пластового хору під дириґентурою С. Фраміґи, деклямація учениць „Рідної Школи" М. Медвідь і З. Свистун, вокально - музичне тріо у виконанні М. Макаренко, А. Макар та І. Петрик. Зокрема зворушливим був виконаний на початку Свята дітьми „Рідної Школи" „Поклін Тарасові". Свято закінчено співом „Ще не вмерла Україна". На фортепіяні акомпаніювала пл. студ. Л. Рудницька. Публіка вщерть виповнила залю парафіяльної школи св. Миколая.

У Ню Йорку відбулись Загальні Збори уділовців Українського Народного Дому

Ню Йорк. — В неділю 8-го квітня ц.р. тут у великій залі Українського Народного Дому відбулися Загальні Збори уділовців цієї установи, причому на початку нарад приявні репрезентували 1.293 уділи із загального числа 2.342 розпроданих. В минулому році тричі скликувані Загальні Збори не могли відбутись з уваги на брак кворуму. Головою Загальних Зборів був проф. М. Лисогір, а звітували голова Дирекції УНДому адв. Ю. Волинець і скарбник Ів. Винник. Обидва звітодавці ствердили, що УНДім в Ню Йорку щасливо переборов уже фінансову кризу, дармащо все ще не має такої готівки, яка дозволила б йому сплатити борги і не платити високих відсотків. Баланс на день 31 грудня 1961 р. замкнувся цифрою дол. 126.205.00, а рахунок прибутків і видатків виявив, вже після відписання суми дол. 4.584.18 на амортизацію, чистий зиск дол. 8.593.-13. Все ж, довги Українського Народного Дому виносять 81.-595.98 дол., в тому дві гіпотечні позички на $63.750.98. Самих відсотків заплачено в минулому році $6,690.53. Оціночна вартість УНДому — $150.000, а купівельна вартість — $200.000. Уділового капіталу УНДім має тільки $58.552.00 і це є головним джерелом його фінансових турбот. Стверджено, що УНДім, після переведення цілого ряду ремонтів, набрав кращого вигляду і набрав більшої атракційної сили для установ і організацій, що користають з його приміщень. УНДім грає далі надзвичайно корисну ролю центру українського суспільного і товариського життя нюйоркських українців. Обрано 14 нових членів Дирекції, якими стали: адв. Вол. Стек, М. Чопик, М. Лисогір, адв. І. Флис, інж. Р. Баранський і Богдан Відяк (на три роки) та інж. І. Коґут, І. Кедрин-Рудницький, І.Винник, д-р Р. Осінчук, інж. Авг. Сумик, Є. Стахів і Н. Ґіряк (на два роки).

В Югославії знову арештували Мілована Джіласа

Београд. — В минулу суботу 7 квітня власті арештовано знову колишнього віцепрезидента комуністичної Югославії і колишнього приятеля Тіта, Мілована Джіласа, який від 1954 року стоїть в опозиції до керівної верхівки в Югославії. Його судили вже тричі: в 1955 році дали йому тільки умовну кару і звільнили, в наступному 1956 році засудили за критику поведення Югославії супроти мадярського повстання на 3 роки в'язниці, а в 1957 році за книжку „Нова кляса", видану за кордоном, на 7 років в'язниці. Його звільнили 20 січня мин. року „за добру поведінку" і він жив у скромному помешканні в Београді разом з дружиною, сином і хворою матір'ю. Теперішнє арештування Джіласа зв'язують з заповідженим виданням його нової книжки „Мої розмови з Сталіним". Нюйоркське видавництво, що мали видати ту книжку, заявило, що до часу „з'ясування справи автора" припинює видання. В Югославії прийнято недавно спеціяльний закон проти оприлюднювання „державних таємниць", що їх пізнали урядовці під час своєї державної служби. Чи Мілована Джіласа судитимуть наново, чи посадять до в'язниці ніби за порушення умов, під якими передчасно звільнено його, ще не відомо.

В Каїро звільнено 4-х французів ще перед кінцем судової розправи

Каїро. — Чотирьох французьких дипломатів і сімох єгипетських арабів звільнено в минулу суботу після того, як прокуратор, який ще день передтим жадав досмертної кари в'язниці для французьких обвинувачених, зажадав безтермінового перервання розправи з поставленням всіх тих обвинувачених на вільну стопу. Сталось це після короткої обідньої перерви. Для самих суддів, як і всієї численної публіки це було великою несподіванкою. Вся судова заля зареаґувала на ту заяву прокуратора спонтанними оплесками. Підсудні французи були членами 5-особової дипломатичної місії, яка прибула за згодою уряду Об'єднаної Арабської Республіки для оцінення французького маєтку, сконфіскованого там після французької інвазії в 1956 році. Чотирьох членів тієї місії арештували під закидом шпигунства і недозволених грошових трансакцій; 5-го члена, що виїхав був до Парижу, судили заочно. Підсудних звільнено на приказ президента Нассера. Загально вважають, що це сталося після того, як усі арабські держави рішили підтримати французького президента де Голя в його політиці в Альжирі. Шанси поправи взаємин між Францією і Об'єднаною Арабською Республікою надзвичайно зросли. Чотири французькі дипломати звільнені і вже вернулись до Парижу.

„Геральд Трибюн" продовжує голоси в справі Симона Петлюри

Ню Йорк. — Уже інформовано про гостру реакцію, що її викликала серед загалу читачів та громадянства надрукована в місцевому щоденнику „Геральд Трибюн" політична карикатура, на якій головного отамана Симона Петлюру поставлено поруч терористів з ҐПУ, Ґестапо та інших. В обороні Головного Отамана згаданий щоденник надрукував уже раніше три голоси: інж. Романа Волчука, п. Вадима Бакума та відомого дослідника і знавця історії Вільяма Генрі Чемберлина. На численні інші голоси редакція „Геральд Трибюн" відповідала особисто, пробачаючись за помилку. Тепер, у виданні згаданої газети з 8-го квітня ц. р. знову надруковано два листи, один в обороні Головного Отамана, а другий в обороні . . , карикатуриста із засудом Симона Петлюри. Лист в обороні Головного Отамана написали і підписали проф. Іван Паливода та інж. Яків Танцюра, голова і секретар Т-ва Прихильників УНРади в Ню Йорку. Лист із новою гострою напастю на сл. п. Симона Петлюри підписав якийсь Еліяс Купер з Ню Йорку.

Д-р Олег Слюзар очолює нову управу Пенсилвенійського Відділу УЛТ

Філядельфія. — В суботу 7-го квітня ц. р. тут в нових приміщеннях Централі Союзу Українок Америки відбулись Загальні Збори Пенсилвенійського Відділу Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, в результаті яких д-р Олег Слюзар був обраний на голову цього Відділу. Від ГУ УЛТПА прибули з Ню Йорку на збори: голова - д-р Ростислав Сочинський, що коротким словом привітав учасників, підкреслюючи велику ролю цього Відділу у системі цілого Т-ва, а також д-ри: Мирон Зарицький, обраний голова і Володимир Гук, організаційний референт. Зборами проводив вибраний предсідник д-р Роман Сухий. За уступаючу Управу Відділу звітували: д-р Надія Кузьма-Ніку — голова, д-р Юрій Бережницький — секретар і д-р Татяна Цісик — скарбник. До нової Управи обрано як голову д-ра Олега Слюзара, заст. голови — д-ра Миколу Войтовича, секретаря — Василя Салака, скарбника — д-р Татяну Цісик і орган. референта —

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Тризуб" переміг „Бідлінґ" та ввійшов до фіналу Сходу

„Тризуб" Філядельфія, двократний чемпіон футболу ЗДА, сягає втретє по чашу футбольного першуна країни своїми успіхами в цьому сезоні. Минулої неділі, 8-го квітня „Тризуб" здобув гарну перемогу 4:0 над одинадцяткою „Бідлінґ" з Питсбурга у півфінальних змаганнях Сходу, які відбулися у Філядельфії. Після безворітної першої півгри „Тризуб" закріпив свою перевагу в другій половині чотирома воротами, що їх стрілили Ферейра, Горзелінґ, Санчез і Бонецці. В грах за Чашу ЗДА перед „Тризубом" ще лише фінал Сходу з переможцем гри Гунгарія, Ню Йорк — Португальці, Нюарк, а тоді, коли пощастить у них перемогти, фінал цілих ЗДА з представником Заходу.

УСК Ню Йорк програв важкі змагання за першенство „Великої Десятки" Німецько-Американської Футбольної Ліґи з італійською дружиною „Джуліяна". Італійська одинадцятка була швидшою дружиною в цій зустрічі, та мала перевагу в першій півгрі, яка закінчилася вислідом 1:1. Рішальні ворота стрілили італійці в другій половині, коли УСК працював краще, але на змагунах була слідна перевтома по змаганнях, відбутих минулої середи. Змагання минулої середи між УСК та Греками були перервані при стані 1:1, коли публіка невдоволена рішеннями судді вбігла на грище на вісім хвилин перед кінцем змагань.

ФРАНЦІЯ ВИСЛОВИЛА ДОВІР'Я ДО ПОЛІТИКИ ДЕ ҐОЛЯ В АЛЬЖИРІ

Париж. — У всенародному референдумі, що його переведено у континентальній Франції в минулу неділю 8 квітня ц. р., 17,405.029 французів висловились „так" у відношенні до політики президента де Ґоля в справі Альжиру і 1,794.-072 „ні". Ті, що затвердили комунікат французького уряду з 18 березня ц.р. про підписання з мусульманськими альжирцями перемиря та плебісцит в Альжирі, який визначить дальший його правно-державний стан, становили 90.7% важних відданих голосів, 85.7% всіх голосів і 64.87 проц. всіх записаних французів, управнених до голосування. Таким чином президент Шарль де Ґоль відніс нову велику перемогу. Неважними були 1,108.982 голоси, які здебільша висловлювались „так" до справи Альжиру, але водночас зазначували „ні супроти де Ґоля". Так повчали своїх однодумців комуністи і ліві соціялісти. За найпершими коментарями — цей вислід голосування у Франції є великим ударом по правих французьких націоналістах в Альжирі. Проте загально вважають, що ті французькі екстремісти не припинять своєї терористичної акції, дармащо вона засуджена на остаточну невдачу. В тому самому дні, коли французький нарід у метрополітальній Франції підтримував політику де Ґоля, французькі терористи в Альжирі вбили знову 18 осіб в одному тільки місті й околиці Альжиру, а 26 на терені краю Альжиру. Криваві й безглузді акти індивідуального терору продовжувались впродовж цілого кінця минулого тижня, при чому поголовно гинули окремі араби, які зважувались йти вулицями европейських дільниць Альжиру й Орану. Зате французька поліція, обступивши один дім і перевівши в ньому докладну ревізію, арештувала одного з провідників терористичної Тайної Військової Організації, Рожера Деґельдра, який був шефом відділу, що призначав на загин окремі особи з-посеред арабів і альжирських французів. Той факт, що поліція дістала відомості про місце його пребування від інформаторів з рядів Тайної Військової Організації вказує на розклад тієї організації.

Хрущов знову погрожує відновленням ядрових детонацій, скидаючи вину на ЗДА

Токіо. — Нікіта Хрущов прислав листа японському прем'єрові Гаято Ікеда, формально у відповіді на заклик японського прем'єра в справі підписання договору про припинення ядрових детонацій та приспішення міжнародного роззброєння. Хрущов закидає японському прем'єрові, що той, вимагаючи міжнародної контролі над зберіганням договору про атомові детонації, бере сторону Америки, дармащо такої міжнародної контролі — каже Хрущов — не треба, бо досить „крайової" контролі сейсмографічними апаратами. Хрущов заторкує при тому минулотижневий комунікат ЗДА й Британії, що перестерігає всі кораблі й літаки наближуватись у докладно визначених кордонах до Різдвяних островів на Тихому океані почавши від 15 квітня ц.р. і заявляє, що коли ЗДА дійсно переведуть заповіджені атмосферичні атомові детонації, то Совєти й собі відновлять такі ж експерименти. Хрущов називає „шантажем" заяву президента Кеннеді з 2 березня ц.р., в якій Президент заповідав, що ЗДА переведуть в другій половині квітня ядрові детонації, якщо до 15 квітня ц.р. не буде договору з СССР про припинення всяких детонацій під міжнародною контролею. Совєтську ноту передав японському прем'єрові совєтський амбасадор в Токіо Ніколай Федоренко.

Рада Безпеки ОН далі розглядає конфлікт між Сирією і Ізраїлем

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави й Британія зголосили в минулу п'ятницю 6-го квітня в Раді Безпеки Об'єднаних Націй проєкт резолюції, яка насправді таврує Ізраїль за його збройний наїзд на Сирію 16 березня ц. р. У тій резолюції кажеться, що Ізраїль порушив резолюцію Ради Безпеки з 19 січня 1956 року, в якій засуджувались самовільні акти відплати за дійсні чи уявні провокації збоку сусідів Ізраїлю. Американська - британська резолюція стверджує, що коли б усі держави, зобов'язані до зберігання перемир'я в обширі колишньої Палестини льояльно співпрацювали з мішаною військовою Комісією Об'єднаних Націй для справ перемир'я, то не було б там ніяких збройних інцидентів. Совєтський представник Платон Морозов раптом виступив в ролі оборонця Ізраїлю і запротестував проти пропонованої резолюції, яка ніби ставить жертву в позиції оскарженого. Президент Ради Безпеки Даніель Швайцер з Чіле відклав дальші наради Безпеки до понеділка 9 ц. м., щоб знайти таку стилізацію резолюції, яка не викликала б „вето" від ніодної з великодержав.

У СВІТІ

● **Японський генерал Міноpу Ґенда**, один із керівників плянування і переведення атаки на Перл Гарбор 7 грудня 1941 року, тепер шеф японського летунства, рішив виступити з війська і кандидувати до парляменту з урядової Ліберально-демократичної партії.

● **Комуністичне „Жице Варшави"** займається церковно-релігійними відносинами в широкому світі і — очевидно — висловлює принципове комуністичне бажання, щоб в християнському світі не було згоди і єдности. Тому той польський комуністичний часопис старається знецінити пожвавлені контакти Ватикану з іншими християнськими Церквами через їхніх керівників, які приїздять до Папи. „Жице Варшави" твердить, що головна ціль американських і західньо - німецьких протестантів не є знайти спільну з Ватиканом догматичну плятформу, а тільки організувати „палїів війни".

● **Британський міністер оборони** Геролд Воткінсон заявив, що внаслідку заходів Австралії, Нової Зеляндії і Малайської Федерації незабаром буде покликане до життя окреме спільне військове командування на Далекий Схід. Яку ролю гратиме в цьому Америка — він не згадав.

● **На кордоні Східнього Берліну** комуністична поліція зупинила в минулий понеділок всі вантажні авта, що везли з Західнього Берліну промислові товари, як також коло 1.000 західніх берлінців, які доїздили до східньої частини міста щоденно, маючи там заробітну працю. Це здебільша лікарі та різні фахівці. Всім їм сказано, що постійні річні перепустки, що їх вони мають, втратили важність і вони мусять старатись за нові. Ця шикана стоїть у зв'язку з утечею коло 5.000 східніх німців на Захід за перших три місяці цього року.

● **У Вісбадені в Західній Німеччині** почнеться 10 квітня ц. року розправа перед військовим судом проти капітана летунства ЗДА Джозефа Кавфмана, мешканця Ню Йорку, арештованого минулої осени і перевезеного до Західньої Німеччини під закидом шпигунства. Оскаржують його за порушення сімох статтей військово - карного кодексу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Пам'ятаймо про свій рід

Минулого тижня з'явився до канцелярії Українського Народного Союзу і „Свободи" державний урядовець з Вашингтону. Ціллю його відвідин було: відшукати й ближче пізнати свій український рід, знову нав'язати з ним зв'язок. Причина: його діти, які знають англосаксонський рід своєї матері, хочуть знати також і український рід свого батька. Крім того — „зов крови!" — як це сам сказав своєю матірньою чи праматірньою мовою наш відвідувач.

Згадуємо про цей конкретний випадок тому, що він далеко не одинокий. З подібним пошукуванням свого роду, з таким покликом крови в другій, третій і дальших ґенераціях зустрічаємося тепер майже щоденно. Коли ж мова про нашого відвідувача, ще треба сказати, що він з гордістю оповідав нам, як напевно оповідає і своїм дітям, про свою колишню діяльність в українській громаді — як то співав він в українському хорі, брав участь в аматорських драматичних гуртках, він знайомство з українськими діячами і ін. Одружившись і перейшовши на державну службу, він відстав від свого роду і своєї громади, але про них не забув, а тепер і діти своїми запитами йому пригадали. Він вернувся до Вашингтону з оберемком літератури про цей свій український рід, від української абетки почавши. А незабаром дістане він для себе і своїх дітей українську метрику: грамоту членства в Українському Народному Союзі.

Усе це наводить на думку про потребу постійно пам'ятати і постійно тримати зв'язок із своїм родом. Від нього ніхто не може втекти, хоч би навіть хотів. Раніше чи пізніше, якщо не діти, то внуки й правнуки питатимуть батьків і дідів про свій рід, про нього раніше чи пізніше спитають сусіди і приятелі, і цілком певно не виглядатиме мудро той, хто про свій рід нічого не знав би.

Отже, пам'ятаймо про свій український рід і докладаймо всіх зусиль, щоб про нього не тільки пам'ятали всі наші ґенерації, але щоб також мали вони усі причини до нього признаватися і ним гордитися. Англомовна Енциклопедія Українознавства, що появиться друком восени цього року старанням і коштом Українського Народного Союзу у видавництві Торонтського університету, матиме і з цього погляду велику вартість.

Помилки і їх наслідки

Генерал Едвін Вокер, колишній командант 22-ої піхотної дивізії в Західній Німеччині, який виступив із війська на знак протесту проти того, що вищі військові чинники скартали його за критикування в публічних промовах високих американських урядовців, які нібито сприяють комунізмові, — зізнавав наприкінці минулого тижня перед спеціяльною сенатською підкомісією. Предметом дослідів тієї підкомісії є, властиво, справа цензурування промов військовиків цивільними урядовцями з державного департаменту чи секретаріяту оборони.

Ген. Едвін Вокер у своїй приготованій заздалегідь заяві та у своїх відповідях сенаторам виступив із важкими закидами не тільки щодо комунізму, а й просто зрадництва на адресу кількох названих ним і багатьох неназваних керівників закордонної політики Америки в сучасності і минулому. Зокрема він гостро затаврував теперішнього державного секретаря Діна Раска, шефа плянувального штабу в державному департаменті Волта Ростова, помічників секретаря оборони А. Ярмолінського і А. Сильвестра.

Загальникові обвинувачення в нельояльності, в наражуванні країни на небезпеку, в підриванні конституційного характеру державного устрою „таємним контрольним апаратом", — такі страшні закиди викликають завжди враження браку зрозуміння для ваги говорених слів, браку почуття відповідальности. Що можуть думати за кордоном, коли чують отаку заяву генерала, яка кидає тінь на політичну чесність і патріотизм різних високих державних урядовців?! Тому можливо, що генерал Вокер, перетягнувши струну, кепську прислугу зробив правим консерватистам.

Однак, треба зрозуміти психологічне підложжя таких виступів окремих американських патріотів і треба зрозуміти логіку цілого суспільного явища, яким є така непогамована антикомуністична кампанія, що бачить комуністів і зрадників також там, де їх нема. Діється це внаслідок трагічних політичних помилок, які звели нінащо всі жертви крови й майна, понесені Америкою за останньої світової війни, однаково в Европі, як і в Азії. Якщо нема ясних доказів, то існують численні познаки, що на рішення Ф. Д. Рузвелта в Ялті і на американську політику в Китаї таки впливали дорадники, які або не мали зеленого поняття, що таке комунізм, або дуже добре знали це і свідомо йому сприяли. Спричинення загину цілого Китаю і цілого ряду країн та народів у користь комуністів породило саме ту крайню праву течію, яка вважає, що тільки найяскравішими методами треба боротися проти інфільтрації державного й суспільного апарату людьми, які свідомо або несвідомо діють в користь комунізму і ведуть політику, яка ніколи не виграє холодної війни.

„Запорожець" на дороги не вийшов

Не цілих два роки тому, в червні 1960 року, совєтська пропаганда зчинила страшенний рейвах з приводу нового совєтського досягнення: сконструювання і плянованої на друге півріччя 1960 року серійної продукції нового типу совєтського лімузину — мікролітражного авта „Запорожець". Московський „Огоньок" надрукував тоді велику статтю про це досягнення разом із фотознімкою нового совєтського авта, сконструйованого в Запорізькому автомобільному заводі „Комунар", правда, за зразком подібних німецьких і французьких авт, але такого, що ним Совєти мали б перегнати не тільки Европу, а й ЗДА. Цілий репортаж про цю нову машину потужности понад 20 кінських сил з місцем для 4 дорослих під бундючною назвою "„Запорожець„ виходить на дороги" появився був теж у київській „Літературній Газеті" з 14-го червня 1960-го року. На всякі лади вихвалювано в тому репортажі якості „Запорожця", мовляв, його випробовували вже і в Сибіру, і його мотор урухомлювався без підігріву навіть при 20° морозу; він дуже економічний — на 100 кілометрів зуживає лише 6 літрів пального, „надійний і зручний в експлуатації" і т. д. Опис цього совєтського „чуда" був скріплений ствердженням, що „це — цілком сучасна легкова машина", яку „називають автомобілем для всіх, бо запорізька мікролітражка призначена для задоволення потреб найширших верств населення". Закінчувався цей репортаж захопленою візією такого змісту: „З усіх конвейєрів радянських автомобільних заводів на кінець семирічки кожних сорок секунд сходитиме готовий автомобіль. Якщо поставити ці машини, випущені за рік, у три ряди по автомагістралі, то вони простягнуться від Запоріжжя до Москви. І в цьому великому потоці буде помітним і струмочок запорізьких мікролітражок".

Але цій візії майбутнього так і не судилося здійснитись. Минув 1960-ий рік, минули чотири квартали 1961-го року, але „Запорожець" на дороги не вийшов. Щойно наприкінці першого чвертьріччя 1962-го року населення України й інших республік СССР дізналося, що хоч на конструювання цієї машини витрачено роки, що хоч для започаткування її продукції відкладено виробництво тракторів і інших сільськогосподарських машин, — продукцію „Запорожця" припинено. Заторкуючи цю справу, Нікіта Хрущов висловив жаль, що уряд і партія дозволили необачно на продукцію „Запорожців" в той час, коли сільське господарство мусить працювати без потрібних йому машин. Так скінчився пропагандивний рейвах із „Запорожцем", і Україна, позбавлена можливости продукувати особові автомобілі, мусіла зрезиґнувати із уже започаткованої продукції мікролітражок, залишаючи привілей їх продукувати, як і досі, тільки для РСФСР, а можливість їздити — для партійної бюрократії, що її совєтська преса називає „найширшими верствами населення".

Євген Онацький

ПІСЛЯ УРЯДОВОЇ КРИЗИ В АРҐЕНТИНІ

Арґентина має нового президента. Називається він Хозе Марія Гідо, — низенький, маленький чоловічок із рішучим вольовим обличчям в окулярах. Досі був він головою Сенату і, як такий, вже двічі заступав на президентстві Артура Фрондізі, коли той виїздив на відвідини до інших країн. Були відомі його приязні відносини з Фрондізі, і тому, коли збройні сили Арґентини та більшість політичних партій погодилися на тому, що для втримання конституційного ладу в країні необхідна відмова Фрондізі від президентства, д-р Гідо, як і вся партія непримиренних радикалів, до якої належить і Артуро Фрондізі, продовжували виявляти повну солідарність з Фрондізі, що вперто відмовлявся відійти від влади. Даремно зверталися кілька разів до д-ра Гідо представники збройних сил, бажаючи запевнитися, що на випадок зречення Фрондізі владу, згідно з конституцією, перейме д-р Гідо, як голова Сенату. Д-р Гідо твердо стояв на своєму: „Без Фрондізі не може бути законности, і я влади не перейму".

Тому, коли вранці 29-го березня військовики вивезли президента Фрондізі на острів Мартін Гарція і видали комунікат, що збройні сили позбавили його функцій президента, — всі думали, що владу переберуть найвищі команданти армії, фльоти і авіяції.

Така ситуація тривала до полудня того дня. А по полудні поширилася чутка, що вже сформований військовий уряд збирається присягати перед нотарем у Рожевім Палаці (що відповідає Вашинґтонському Білому Домові). Одночасно прийшла вістка, що д-р Гідо несподівано з'явився сам-один перед Найвищим Трибуналом Арґентини і заприсягнувся, як президент Арґентини.

Ця вістка стурбувала багатьох, зокрема військові кола, бо генерал Поджі, начальний командант армії, вже збирався перебирати функції президента. Поширилася чутка, що арґентинці, крім вивезеного Фрондізі, мають ще двох президентів. Але ця чутка виявилася неправдивою, бо заприсяження ген. Поджі було стримане, коли стало відомим, що д-р Гідо вже присягнув у Найвищому Трибуналі.

Всіх цікавила причина зміни наставлення д-ра Гідо. В інтерв'ю, яке Гідо дав пресі, він заявив, що мусів зробити так, щоб порятувати конституційний лад, приносячи себе в жертву батьківщині. Для того мусів відмовитися від своєї партії, яка не може відійти від зайнятої нею позиції солідарности з президентом Фрондізі, і взагалі від усіх своїх попередніх плянів, бо коли б перебрав владу військовий уряд, це означало б порушення демократичного ладу і — дуже небезпечний крок до диктатури.

Тим часом військові чинники нараджувалися в Рожевому Палаці. Вони були переконані, що несподіваний крок д-ра Гідо, який заперечував усі його попередні відмови перебрати владу, був лише махінацією, екерованою на те, щоб спаралізувати акцію збройних сил: як президент д-р Гідо мав би негайно видати декрет про звільнення Фрондізі, і тоді могла б створитися дуже небезпечна ситуація. Тому на нараді генералів вирішено, на випадок, якщо вістка про заприсяження д-ра Гідо потвердиться, заарештувати його, коли він з'явиться в Рожевому Палаці.

Тим часом прийшли вже вістки про інтерв'ю, яке д-р Гідо дав пресі, і, коли він з'явився в Рожевому Палаці в супроводі міністра оборони і суспільної безпеки, генерали запросили їх на нараду. Нарада тривала дуже довго. Д-р Гідо зумів переконати генералів у своїх добрих намірах, після чого обговорено низку заходів, що їх мав би вжити новий уряд, і вирішено, що заприсяження д-ра Гідо в Найвищому Трибуналі мало бути зареєстроване на другий день в Рожевому Палаці, де мала відбутися передача влади новому президентові.

Ця передача влади дійсно відбулася в короткій церемонії: підписано відповідні акти, які виготовив нотар Рожевого Палацу, і вручено новому президентові емблеми влади — командну палицю і широку биндю носити через плече.

Вся Арґентина, за вийнятком, розуміється, комуністів і партії непримиренних радикалів Фрондізі, прийняла вістку про перебрання влади д-ром Гідо з почуттям, якщо не радости, то великого облегшення: адже всім було ясно, що країна впродовж десятьох днів стояла перед загрозою громадянської війни, і що перебрання влади військовими чинниками, якщо й рятувало країну в безпосередньо близькій майбутності від розрух, то в дальшому могло бути причиною великих суспільних заворушень.

Треба сказати — на честь арґентинців та їхнього патріотизму — що, не зважаючи на під'юджування комуністів та кастристів, вони виявили велику розважність, стримуючись від вуличних демонстрацій: ніде не було порушено порядку, і праця по всіх установах відбувалася нормально. Тільки банки зачинили були на цілий тиждень свої двері, на розпорядження уряду, щоб уникнути спекуляцій на грошах. Пізніше цей розпорядок змінено, і праця в банках відбувалася нормально, за вийнятком операцій з чужою валютою.

Навіть переністи, через яких вся ця політична криза виникла, за вийнятком короткотривалого генерального страйку (що, зрештою, був далеко не генеральний), проголошеного внаслідок розпорядження Фрондізі інтервеніювати провінції, де перемогли переністичні кандидати на губернаторів, не виявляли жадної агресивности, не бажаючи, зі свого боку, викликати небезпечні пертурбації і намагаючись, на всякий випадок, відмежуватися від комуністів, що помагали їм виграти у виборчій кампанії.

З перебранням влади новим президентом можна сподіватися нових виборів на підставі пропорційної системи і загострення політики супроти комуністів. Треба думати, що буде також посилена соціяльна політика на користь нужденних верств населення, які найбільш терпіли від економічної політики Фрондізі, скерованої на оздоровлення економіки країни, але без уваги на те, як ця політика відбивається на нижчих верствах населення.

Нема сумніву, що перед Арґентиною та її новим урядом стоять великі труднощі, і, якщо урядова криза ніби полагоджена, залишиться ще надовго глибока моральна й економічна криза, для переборення якої потрібні будуть героїчні зусилля коаліційного уряду, над створенням якого заходжується новий президент.

І. Світ

ГОЛОД В КИТАЇ

Впродовж останніх ста років Китай зазнавав не раз голодової кризи. До часу, коли владу перебрали комуністи, такі кризи полагоджувано двома способами: міграцією загроженого населення до районів, не загрожених голодом, і закупом харчів або харчовою допомогою з-за кордону.

Причин, що породжують голодові кризи в Китаї, є кілька і всі вони залежать від умов підсоння, конфігурації поверхні землі та розподілу населення.

В Китаї ніколи не було б проблеми недостачі харчів, якби стихія не приносила те лихо. Мариво голоду майже постійно звисає над тим самим районом, який згрубша можна окреслити так: простори на південь від лінії Пейпінґ — Тяньтзін, басейн ріки Хан-го або Жовтої та обшири від верхів цієї ріки в північно-західну сторону, себто в напрямку спільних кордонів Внутрішньої Монголії і Туркестану; але в цьому останньому обширі населення дуже мале.

Щождо Манджурії, то там ніколи не було голодових криз, хоч сільське господарство зазнавало величезної шкоди, зокрема в басейні рік Сунгарі та Нонні. Південний Китай і басейн ріки Ян-Цзе-Кіянгу іноді терпить від літньої повені, але голод у цих районах — дуже рідкий гість.

Одна з головних водних артерій Китаю, ріка Хан-го тече країною, вкритою грубим шаром лесу, дрібної пилюги, що її впродовж мільйонів років нанесла вода з гірських просторів заходу. Лес — дуже родючий грунт, але він не тримає добре воду, легко розмивається, і тому ріку Хан-го називають Жовтою рікою.

Ріка Хан-го всередині літа внаслідок дощів заливає великі простори і несе до Жовтого моря, все, що може забрати, спричиняючи загальне спустошення в районі, де мешкає 75 мільйонів людности.

Заведення комун та знищення селянської громади, комуністичне плянування, перенесення великих мас людности з одного місця до другого, публічні роботи для військових цілей — все це порушило уклад життя китайського населення, що якось давало собі раду в тяжких ситуаціях.

В кінці 1960 року почали надходити вістки, що Китаєві загрожує голод, але тільки минулого року стало відомо, що в багатьох районах, де колись збирали три врожаї на рік — стан катастрофічний. І навіть на півдні гостра недостача харчів.

Пейпінґський уряд почав купувати пшеницю в Канаді, Австралії, Арґентині, риж у Бірмі. Московські большевики, які так багато обіцяли Китаєві, самі допровадили своє сільське господарство до гострої кризи. Тож, згідно з останніми вістками — харчові приділи в Китаї зійшли до голодового рівня: 9 унцій рижу на день, 2 унції олії на місяць, врядигоди кусник риби . . . М'яса китайське населення зовсім не має, бо свинарство — традиційна галузь китайського сільського господарства — остаточно занепало.

Серед населення Китаю щораз більше зростає апатія. Відома письменниця Перл Бак, яка довгий час жила в тій країні, твердить, що пейпінґський уряд, маючи великі внутрішні турботи, використовує голод, як засіб не допустити до революції, бо голодна людина, як відомо, думає лише про те, як наїстися. Внаслідок цього всього населення не має вже ніяких ілюзій щодо комунізму.

Як повідомляють з Гонґ-Конґу, пейпінґський уряд вже двічі через невтральних чинників добивався, щоб Вашинґтон погодився продати Китаєві харчів на $400 мільйонів. У Конґресі вже були розмови про допомогу голодуючим китайцям, деякі церковні та громадські організації уживають в цьому напрямі заходів, арґументуючи тим, що, мовляв, справа йде про допомогу не комуністам, а населенню.

Вправді, виникає питання, як дістати від комуністичного уряду гарантію, що частина переданих з Америки харчів не піде як „допомога" Альбанії чи деінде, що китайське населення знатиме, що цими харчами Америка хоче допомогти голодним? Якщо пейпінґський уряд признався б, що допомога приходить від американського народу і уряду, це дало б широкий і позитивний для ЗДА розголос серед азійських народів.

Отже, справа стоїть так: чи допомагати країні, опанованій комуністами, які ведуть шалену антиамериканську пропаганду і встановили жорстокий режим, що руйнує основи родинного та громадського життя, нищить тисячолітні традиції?

Америка, без великих зусиль могла б облегшити голод в Китаї, якби мала певність що її харчі дістануться тим, хто їх найбільше потребує.

Якщо американська допомога йде для Югославії та Польщі, то — питаються, — чому не дати харчів країні, яка користалася з допомоги ЗДА десятки років, кожного разу, коли була там харчова криза? Тим більше, що в Америці лежить на 4 з половиною більйони долярів надвишкових харчів, які немає куди діти, які потребують великих витрат, щоб їх переховувати. А для політиків така допомогова акція була б ще одним доказом, що комуністична система неспроможна забезпечити населення харчами.

Леонід Полтава

„СОВЄТСКАЯ УКРАЇНА" — ШОВІНІСТИЧНИЙ ЖУРНАЛ В УССР

Дванадцять років тому в Києві — в період російського великодержавного розгулу по війні — почав виходити журнал російською мовою п. н. „Советская Украина". В його редакції — російські поети і письменники (Вишеславський, Кісельов, Котляров, Кудієвський, Ушаков, Некрасов) та кілька перекинчиків — Б. Палєйчук, І. Рядченко. З-поміж українських працівників пера там є критик Л. Серпілін, літературознавець М. Чабанівський і партійний наглядач А. Савчук, відповідальний секретар редакції цього 200-сторінкового місячника, органу Правління Спілки Письменників України.

Як і слід сподіватись для „Советской Украины", Олександер Довженко, наприклад, — „великий письменник нашої країни", в розумінні СССР, а точніше — Росії. Для цього журналу всі автори — і російські й українські — пишуть по-російському, дармащо, наприклад, більшість письменників львівської групи взагалі по-російському писати не вміють. Журнал, однак, всіляко уникає повідомляти, що така й така річ — переклад, не згадує, звичайно і прізвища перекладача.

Найважливіше завдання цього „органу Правління СПУ" — пропаґувати єдинонеділимські, шовіністичні ідеї, реально підтримувати „старшобратську" теорію, місце якої — в середньовічному музеї. Кілька прикладів з найновішого, 2-го числа журналу за цей рік подаємо в перекладі:

„Русский здібний на все велике й прекрасне . . . З Ломоносова розпочинається н а ш а література; він був її батьком і вихованком; він був її Петром Великим" (навіть не Петром І, а таки „Великим"!). На стор. 185 до небес підноситься смішні спроби здібного самоука М. Ломоносова писати віршами філософські трактати. А далі йде похвала Держлітвидаву України за те, що випустив „Вибране" — Ломоносова (вірші) в перекладі М. Терещенка . . .

Розглядаючи творчість П. Тичини, П. Лисюк підкреслює і наголошує ті вірші живцем похованого поета, в яких він „виспівує": „Ти чудесная, Росіє! Заспівать тобі ми раді" . . „На закінчення Декади в Москві" тощо. Не знаємо, чи драматург і повістяр з Харківщини, колишній член „Плугу" Василь Минко писав також по-російському, але в огляді з нагоди його 60-річчя все підтасоване так, ніби він написав по-українському лише п'єсу „Ой, у полі жито": всі інші назви його творів подано по-російському, немов би Минко їх такою мовою й писав . . .

У статті директора Пушкінського заповідника на Псковщині С. Гейченка читаємо: „У 1962 році на священну пушкінську землю прийде багато гостей. Будуть представники і від українського народу, чудову душу якого знав і гаряче любив Пушкін". Досить лише згадати про оцінку Пушкіним гетьмана Івана Мазепи, як „злодєя", щоб побачити, до якого нахабства доходить „Советская Украина".

Розперізаним русотяпством віє від віршів, уміщених в журналі. В розгляданому числі їх чимало. Наведемо уривок з одного лише вірша В. Дємідова „Родінє", яким розпочинається друге число журналу:

„Лелея труд свой исполинский,
Дарила миру ты не раз
Таких, как Пушкин
и Велинский,
Как Добролюбов и Тарас . . .

Тарас Шевченко і — Росія! Або: ненависник Т. Шевченка Бєлінський — і Тарас, гнівний обвинувач Росії, наш Кобзар! „Советская Украина" дає місце на перших сторінках завзятому єдинонеділимщикові Дємідову, який в іншому вірші пише: „Ростя дома в Москвє и Кієвє" . . . — бо ж „какая разница"?

Так у столиці України, за пазухою, біля серця — виходить двадцятитисячним накладом єдинонеділимський журнал російською мовою, головне завдання якого русифікувати українського читача, вихваляти Росію, змагатися за збереження імперії.

Коли українська спільнота за кордоном, нарешті, спроможеться на організований виступ перед Об'єднаними Націями, ЮНЕСКО та іншими відповідними установами в обороні прав української мови, то в числі активних русифікаторів України треба може й на першому місці поставити місячник „Советская Украина". Ця сталінська затія живе і розвивається, дармащо Сталіна викинули з мавзолею. У чому саме Хрущов не продовжує сталінської політики?

Софія Парфанович

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(12)

Що можна зробити в Неаполі за пів дня? Оглянути Національний Музей з найбільшим добором античних різьб, бронз і марморів, фресками з Помпеї, славетним акваріюмом, що зачарував Бляска Ібаньєса. Чи може поїхати на горб Вомеро до музею Сан Мартіно, славного своїми експонатами. На все це треба часу. Тож краще виїхати найближчим фунікулером — зубчатою залізницею на гору, увінчану парком, тінистим і запашним, і з прогалини дивитися на Неаполь, блакитну, розіскрену затоку, де серед моря, наче відірвавшися від суходолу, виринають острови, Проціда і Іскія, про які колись писав Коцюбинський: „Іскія проковтнула сонце". Справді чудово! Зайдімо ще до Галерії Умберто Прімо і сядьмо в одній з її каварень. Перед нашими очима посуватиметься різномовна й різноманітна маса людей, вимішана густо з тубільцями. Ви почуватимете себе тут немов у кипучому кітлі, в якому хтось замішав густу людську кашу, і вона булькотить і прискає.

Але пора втікати! Поки почнеться божевільний рух пополудневих годин треба втікати. Врешті перед нами 48 кілометрів до Соренто з Геркулянумом і Везувієм по дорозі, і в Соренто ми не маємо замовлених кімнат. Тож, прощай Неаполю, колись ще раз приду, щоб посмакувати твій чар!

Краса Неаполітанської затоки широко описана й оспівана. Ще дорога на схід якийсь час пронизує круті й тісні вулиці міста, і зараз ви в'їздите в дільницю, де вас оточать біднота, шумовина. Спершу це ще будинки. Старі, понівечені часом і останньою війною. Без дверей і вікон, так і здасться, що ось-ось розсипляться. В кожній іншій країні давно вже були б їх розібрали, але вони тут живуть! Тісно виповнюють кожну щілину. З вікон і дверей звисає білизна й одяг, звисає також з бальконів, що ледве держаться на непевних підпорах. Все ж на них, серед оцієї мізерії, завжди горщик із зеленню. Цвіте вона, радіє сонцю, і від того начебто стає відрадніше.

Дороги страшні. Вони старі і на них стиск і хаос. Безліч авт різного виробу, з різних країн. Їдуть в обидва боки, стають, протискаються, повертаються, с к р у ч у ю т ь, знову стають, ніби міркуючи, як би то далі продістатися. Поміж ними вози - двоколіски на високих колесах, навантажені овочами, мотоциклісти, роверисти, піші, діти, коти . . . Над усім сморід покидьків, розпечених сонцем.

Сморід той дужчає, коли ви в'їздите в щось несамовите — „місто печерних людей". З руїн людина виліпила тут собі клітини тісно одну біля одної, рядами й рядами, без вікон і дверей, з щілинами для входу. Не знаю, чи має вона воду й світло, на чому варить. Поміж тими „будинками" безліч дітей, сміття і все, що можна викинути. А над усім несамовитий сморід. Вас огортає тривога і ви думаєте про все: холеру, чуму, комунізм, бомблення минулої війни, недостачі державних устроїв і чинників. При всій своїй природній красі Неаполь був завжди збіговиськом л ю д с ь к о ї шумовини й бідноти, що жила з дурнички, жебранини, крадіжки і обслуговування та обдурювання туристів.

Дорога біля підніжжя Везувія. Його узбіччя, вкриті розкішними садками й виноградниками — в жовто-рожевому цвіті. Де немає рістні, видніють бронзоваво-бурі вали. Це скам'яніла лява. Вона так і застигла, як текла: вал за валом, хвиля за хвилею. Виглядає як шкіра потворної грубошкірої тварини. Під нею дрімає вогонь, що колись може знову вибухне, щоб поглинути оселі на своїх узбіччях. Он Геркулянум, там Помпеї, колись квітучі міста, які ця жорстока гора засипала - залила вогнем.

Дві тисячі років тому гора ця була холодна і вигасла, здавалося, назавжди. В її кратері ховалися від римських леґіонерів Спартакові глядіятори. Аж нагло, в 79-му році по Христі, гора ця вибухнула з страшливою силою, заливаючи лявою елегантний курорт Геркулянум і засипаючи попелом т о р г о вельне місто Помпеї. Його 7-8 стіп понад поземом будинків, але ляви в Геркулянумі 40-100 стіп. Під такими навалами лежали вони, аж доки людина наших сторіч не натрапила на їхній слід і не стала їх розкопувати. Ще й нині ведуть тут розкопи.

Але що думає гора, з висоти своїх 3 840 стіп дивлячись на широкий світ? Везувій — пан життя і смерти чи то старовинних, чи сучасних міст. Та ж 1906 року він знову вибухнув, і його лява текла могутньою, розжареною річкою, і здавалося ось-ось залле Неаполь. Та спинилася якимсь для людей незрозумілим законом в горішньому кінці міста біля Терре Анунціята. Нині він знову холодний спить — дрімає на своїх висотах.

Просто з вулиць міста в'їзд до Геркулянуму. На зеленій таблиці напис і стрілка: Ерколяно. Скрут направо і в'їзд в препишну алею розквітлих, різнокольорових о л е а н дрів. Буйні китиці їхнього трояндного квіття пахнуть солодкомигдалево. Хотілося б загорнути їх обіруч, і втулити обличчя в їхню повінь так, як колись люди втуляли свої обличчя, все своє тіло в повінь Везувієвого божевілля.

Прорубавши глибокі хідники, їх далекі нащадки відслонили частину їхніх жител. І тепер показують туристам доми з типовим римським розкладом, подвір'я з басейнами, кімнати внизу й нагорі, приміщення для невільників. На стінах фрески, і кольори їх живі й свіжі, ніби вчора створені. На столах боклаги, амфори, обручки, ч е р е почки. Вулиці вузькі, вирубані в ляві. Велика купальня з гімнаціюмом для вправ, ринок, де сходилися на раду, театр. Усе це залила лява. Решту будинків розібрано і з того матеріялу побудовано палаци й церкви. Дещо з предметів мистецтва зберігається в музеях не лише Неаполю й Риму, але й цілого світу. Так трагедія тих міст стала власністю світу.

ПАРАФІЯ СВ. ТРОЙЦІ В НЮАРКУ ВІДЗНАЧИЛА РОКОВИНИ Т. ШЕВЧЕНКА І. М. ЛИСЕНКА

Тому, що 1962 рік є ювілейним роком Миколи Віталійовича Лисенка, творця національної музики (1842-1962), а день 10-го березня є днем його народження і день смерти Тараса Шевченка, українська парафія св. Тройці в Нюарку відзначила ці дати спільною Академією.

Геніяльний Шевченко поставив на сторожі слово, а геніяльний Лисенко окрилив те слово національною піснею-музикою, яка вдаряла і вдаряє в чутливі струни душі нашого народу, пробуджуючи в ньому національну свідомість.

Близький сучасник М. Лисенка, покійний проф. Вадим Щербаківський у своїх споминах писав: „Якось не можу уявити собі „Кобзаря" без композицій Лисенка, та й не тільки я. Деякі навіть пам'ятники Шевченкові уявляли собі конче з постаттю Лисенка на п'ядесталі з кобзою в руках. Патетичність, якою пройняті твори Шевченка, проймає також і твори Лисенка. Як у поезіях Шевченка чути тверезий ґрунт української поетичної народної творчости, так і в мотивах Лисенка на слова Шевченка, що становлять 17 капітальних серій, вчувається такий самий твердий ґрунт української пісенної творчости".

Ми свідомі того, яке велике виховне значення має для наших дітей і молоді вивчення творчости двох великих Велетнів нашої духовости — Т. Шевченка і М. Лисенка. Наша парафіяльна школа, хор, оркестра а також діти, які ще не відвідують школу, включилися в підготову до Академії. Також у „Парафіяльному Віснику" за березень вміщено статті про Т. Шевченка і М. Лисенка.

Неділя 18-го березня була великим святом у нашій парафії. Після св. Літургії настоятель о. А. Селепина відправив панахиду за спокій душ Великих Синів нашого народу. Під час панахиди співав церковний хор під проводом дир. С. Вожаківського. А о 4-ій год. в переповненій парафіяльній залі відбулася Академія.

Американський гимн виконала наша оркестра. Коротким вступним словом о. А. Селепина відкрив Академію і парафіяльний хор в супроводі оркестри під дириґуванням С. Вожаківського проспівав „Заповіт" Т. Шевченка. З доповіддю, а вірніше розповіддю виступив наш відомий поет М. Щербак.

В першій половині мистецької частини брали участь учні 1, 2, 3, 4 кляс, а також молодші діти. Всі вони були одягнені в українські строї, доповнюючи декоративне оформлення сцени, на тлі портретів Т. Шевченка і М. Лисенка, прикрашених у вишивки та квіти. Виступали по черзі з хоровими та поодинокими деклямаціями. Діти, які щойно почали вчитися музики, під дириґуванням М. Шкварка, учня 4-ої кляси, виконали: „Реве та стогне Дніпр широкий". Які вони були горді, тримаючи в руках музичні інструменти! Малий Тарас Шкварко сидів коло піяно, ледве доторкуючись ногами до педалів. А В. Степовий навіть сольо зіграв на скрипці.

У другій частині програми виступали учні 5-6 кляс та парафіяльна молодь. На особливу увагу заслуговують оркестра та вокальний ансамбль, у складі: В. Гаращенко, О. Татаренко, Г. Янюк, Л. Піскун, А. Шкварко і який виконав низку пісень на слова Т. Шевченка в супроводі оркестри. Акомпаніямент і оркестровка С. Вожаківського. Скрипковий дует — муз. М. Лисенка у виконанні: Л. Стройник і Ю. Вожаківський. Сольоспів „Материн жаль" на слова Шевченка, муз. Лисенка — виконала чудово С. Тонкошкур в супроводі оркестри. Хорова деклямація віршованої біографії Т. Шевченка — уч. VI кл. Особливо відзначились: М. Шкварко, О. Татарченко, Г. Янюк. На закінчення оркестра виконала „Різдв'яну псальму" — муз. М. Лисенка. Треба відзначити, що діти і молодь, які грали, є студентами Українського Музичного Інституту. Це О. Нагнибіда, Ю. Вожаківський, Л. Стройник, А. Шкварко, Є. Нагнибіда, а також В. Янюк, Л. Стасюк, Р. Татаренко та троє дітей п-ва Дмитрах.

На закінчення всі присутні проспівали український гимн. Настоятель о. А. Селепина подякував невтомним працівникам дир. С. Вожаківському, учителям п. Т. Щербакові, п-ні Гордіско та п-ні О. Данчук, усім учасникам, батькам та присутнім. Гроші з імпрези призначено на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні.

М. В.

Реситаль Роми Прийми в Шикаґо

Шикаґо. — В неділю, дня 1-го квітня ц. р., відбувся в Шикаґо реситаль мистецького танку відомої української прімабалерини, мистця характеристичного танку Роми Прийми. Відбувався реситаль заходом Ліґи Американців Українського Походження в Авдиторії Шопена. Конферансьє цього мистецького вечора був відомий письменник - гуморист Микола Понеділок, акомпаніювала проф. Іванна Прийма. У програму реситалю входили стилізовані танки „Чайка", „Русалка", „Ікони", „Відьма на Лисій горі", „Відьма в хаті", „Верховина" та інші, що їх тематика зачерпнута з українських народних вірувань і звичаїв. Вечір пройшов з повним успіхом при вщерть виповненій залі.

В найближчому часі в Шикаґо відбудуться такі імпрези: доповідь „Сьогодні в Україні", в якій Маруся Попович з Клівленду розповість про свої враження, влаштована заходом Українського Золотого Хреста, в днях 14 і 15 квітня ревія з Миколою Понеділком, Іваном Керницьким, Іванною Кононів та ін., влаштовувана заходом Осередку СУМА-Північ і дня 14 квітня Шевченківське Свято, влаштовуване окремим Шевченківським Комітетом на середньому півдні міста Шикаґо.

В.Н.

● У Південному В'єтнамі брат президента Нґо Дінг Дієма, найбільш впливовий Нґо Дінг Нґу відвідав в минулому тижні в товаристві закордонних дипломатів укріплене село Цу Хі, де живе 6.200 мешканців. У Південному В'єтнамі встановляється тепер щораз більше таких укріплених сел, з стежними вежами із скорострілами, засіками та військовою залогою, щоб боронити їх проти комуністичних партизанів. Фахівці ствердили, що найбільшою силою тих партизанів було прохарчування їх і переночовування в селах, які мусіли слухатись їх теророві та й насправді їм сприяли.

Увага! ШИКАҐО, Ілл. Увага!

Заходом УЗХ, 12-ий Відділ, ШИКАҐО,

у п'ятницю, 13-го квітня 1962 р.

в год. 7:30 вечора

в авдиторії Школи св. о. Миколая — Райс і Левит буде висвітлений ФІЛЬМ

„СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ"

Фільм висвітлить

панна МАРУСЯ ПОПОВИЧ, з Клівленду, що недавно повернулася з подорожі по Україні.

Проситься все Українське Громадянство міста Шикаґо та Околиці до численної співучасти.

Увага! ПАССЕЙК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ під протекторатом Філії УККА в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

— влаштовують —

в неділю, 15-го квітня 1962 р.

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ — у ПАССЕЙКУ

ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ

на якому головну доповідь виголосить

д-р Петро Мірчук

Після доповіді будуть схвалені відповідні резолюції проти

— Московсько-большевицьких політичних вбивств провідних діячів української визвольної боротьби, та московсько-большевицького імперіялізму і колоніялізму в Україні;

— Становища державного секретаря Діна Раска, зайнятого до резолюції в справі створення Постійної Конґресової Комісії для поневолених Москвою народів.

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ.

ПОЧАТОК: в год. 4:00 по полудні.

„ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ „САМОПОМІЧ", Відділ у ДІТРОЙТІ — ДИСКУСІЙНИЙ ГУРТОК та ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ, Відділ у ДІТРОЙТІ

запрошують Українське Громадянство на ДОПОВІДЬ

д-ра Богдана Галайчука,

професора міжнароднього права університету в Буенос Айресі, Арґентина

„ЗА СТВОРЕННЯ ЧИ УНЕЗАЛЕЖНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ"

що відбудеться

в суботу, 14-го квітня 1962 року

год. 7:00 вечора

в приміщенні УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ОСЕРЕДКУ, 2965 Carpenter Avenue — DETROIT 12, Michigan

ПІСЛЯ ДОПОВІДІ ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ

---

†

З глибоким сумом повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що дня 27-го березня 1962 р. у Буенос Айресі, в Арґентині, з Волі Всевишнього, по довгій і тяжкій недузі, відійшла у Вічність, наша Найдорожча

ДОЧКА, ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п. МАРІЯ ҐАНУЩАК
з роду Ільницька

проживши 61 рік.

Похорон відбувся в Буенос Айресі, 28-го березня 1962 року.

В глибокому смутку:

РОЗАЛІЯ ІЛЬНИЦЬКА — мама (в Україні)
БОГДАН ҐАНУЩАК — чоловік (в Арґентині)
ЯРОСЛАВА ФАРІОН — дочка (в Шикаґо)
СЕРГІЙ ҐАНУЩАК — син (в Арґентині)
АННА, СОФІЯ, ІВАННА — сестри з родинами (в Україні)
ЄВСТАХІЙ ІЛЬНИЦЬКИЙ — брат з дружиною МАРІЄЮ і дочкою (в Шикаґо)
Д-р ОЛЕКСАНДЕР ФАРІОН — зять (в Шикаґо)
МАРТА й АННА ФАРІОН — внучки (в Шикаґо)

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ і БРАТА Кошового Отамана УСС

бл. п. д-ра Никифора ГІРНЯКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у П'ЯТНИЦЮ, 13-го КВІТНЯ 1962 року

в ПАССЕЙКУ, Н. Дж. — в год. 7:00 ранку, в церкві св. МИКОЛАЯ в ПАССЕЙКУ — 42 Van Buren Street.

в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. — в год. 7:00 ранку, в церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ — при 7-ій вулиці.

ДРУЖИНА з ДІТЬМИ, ВНУКАМИ та БРАТАМИ

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Ольги ШУСТ

що відійшла у Вічність 9-го квітня 1959 р. відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в понеділок 9-го квітня 1962 р.

о год. 8-ій ранку

в церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ,

про що повідомляє

син — Василь ШУСТ
донька — Марія ШУСТ-ПИЛИПИШИН

Літ.-Мистецький Клюб у Філядельфії

СУБОТА, дня 14-го КВІТНЯ 1962 р.

Заля „ЕТІКАЛ СОСАЙТІ" — при Ріттенгавз Сквер, ч. 1906

ДРУГИЙ ВЕЧІР ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

у виконанні молодих талантів „МИСТЦІВ ЗАВТРА".

ВИКОНАВЦІ:

Ніна КЛИМОВСЬКА, Парася МАНОПЛО, Леся МАСЮК, Галя САВЧАК, Надя ТЕРЕЩЕНКО, Адріян МЕҐАСЮК, Богдан МІЗАК, Ігор СТАРУХ, Ігор ШВЕЦЬ.

Вступне слово проф. ПЕТРО АНДРУСІВ.

Програму веде ЮРІЙ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Вступ на залю за програмами ($1.50; для молоді $1.00).

ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА міста НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

ВЕЛИКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

в СУБОТУ, 14-го КВІТНЯ 1962 р.

в авдиторії WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL (corner 16th St. & Irving Place)

ПОЧАТОК — в год. 7:30 вечора.

Спонзорує:
Pvt. Nicholas MINUE, Post 1260 — American Legion.

В ПРОГРАМІ:

ВЕСНЯНКИ і ГАҐІЛКИ у виконанні мішаного хору „ДУМКА";
Виступ смичкової оркестри УМІ під мист. керівн. дир. В. ЦІСИКА;
Рецитація п-ні Л. КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ;
Сатиричний монолог І. КЕРНИЦЬКОГО (відчитає студентка Зоя САЛИК);
Сольоспів баритона О. СТЕЦУРИ при форт. супроводі Р. СТЕЦУРИ;
Скрипкове сольо студ. Ярослава ЛАСОВСЬКОГО.

Всі учасники Мистецького Вечора подарували свої гонорари на шляхетну ціль Фонду Катедри Українознавства (ФКУ), на яку також призначений ввесь чистий дохід з імпрези. Щира їм подяка!

Українці Ню Йорку й Околиць!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ ЗАПРОШУЄ ВАС З РОДИНАМИ ТА ПРИЯТЕЛЯМИ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ В ЦІЙ ІМПРЕЗІ. СВОЄЮ ПРИСУТНІСТЮ ВИ НЕ ЛИШЕ ПІДТРИМАЄТЕ ВЕЛИКЕ ДІЛО, АЛЕ Й ЗАОХОТИТЕ НАС, УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ, ДО ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ.

УПРАВА УСГ, НЮ ЙОРК

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 11-го КВІТНЯ 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Клюб Поступовий", Відд. 70, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 96 Fleet St. Просимо прибути на Збори та подати свої проєкти на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. — П. Костик, секр.

Мішаний хор ім. Тараса Шевченка у Кліввленді під час Шевченківського Концерту в березні 1962.

ІМПРЕЗА, ЩО ЛИШАЄ СЛІД

Великі імпрези, як великі кораблі: відпливають, а по них ще довго - довго лишається слід. Тижні минули від Шевченківського Концерту в Клівленді 11-го березня в залі Парма Сіньйор Гайскул — а спокійне плесо клівлендських еміґрантських буднів все ще хвилюється від могутнього зрушення.

Автор цих рядків міг бачене й слухане сприймати тільки серцем і до сприйнятого може прикладати тільки мірило серця. Лиш мертвець і сліпець міг не попасти в вир загального ентузіязму, що під кінець імпрези залив залю і сцену. А наші найменші?.. Коли, після першої, поважної частини програми на сцені виставлено „Вечерниці" Ніщинського — очі, вуха й уста молодих і наймолодших були відкриті.

А неукраїнці?.. „Ми ще такого не бачили!" — заявили після імпрези члени „Парма Филармонік Оркестра".

Перед закінченням програми мґр. Ст. Воляник, „враз з серцем щирим", вручив Я. Барничеві великий кіш квітів і висказав вдячність усіх приявних. Зворушений професор негайно переадресував подяку на всіх виконавців, на хористів і хористок, що довгими місяцями працювали на пробах; на акомпаніяторку — Ірину Заячківську-Гаврилюк за справжню матірню співпрацю на цих же пробах; на балетмайстра Леонида Дмитревича, що поставив балет до „Вечерниць"; на всіх членів „Парма Филармонік Оркестра" за ревну співпрацю й усіх інших, що причинилися до поставлення імпрези.

Мусимо звернути увагу читача на солістів. З жінок слід підкреслити іскру оперної співачки в Олени Пік (дует із Сідельником у „Їхав козак за Дунай"), зразок акторської кляси й раси в Тетяни Колісниченко, та настроєвість голосу („Ой, не буде зозуля кувати") в Т. Фаберовської. Дальшими солістками були О. Василюк, О. Іващенко й О. Кондратенко. З чоловіків найбільш експонованим індивідуально співаком - солістом був баритон Я. Сідельник. Дедалі більшою ревеляцією стає бас П. Зелений. Його, співана в терцеті з Я. Сідельником і О. Чайкою, дума Я. Барнича „Ой, воли ж мої" (з цікавим супроводом фортепіяну, що наслідував бандуру), була справжньою лакоминкою багатющого „меню" програми. Назвища інших солістів: В. Ільчишин, В. Мудрак, О. Чайка й П. Колісницький.

Звертаємо увагу на самого диригента. Слухачі бачили його тільки на сцені, але не знають, яку велетенську роботу ця, не надто міцна фізично людина, проробила на пробах, на які доїжджає з Лорену, скільки часу й зусиль коштувала її інструментація й музичний обробок усіх деталів імпрези. Професор не тільки справився з усім цим, але, в наддаток, подарував нам ще згадану, клясичних зразків цього жанру гідну думу.

Імпрезу пропаґандивно підбудувала енерґійна адміністрація, що вмістила статті про концерт і Шевченка в „Клівленд Прес", „Парма Нюз", „Парма Повст" і „„Вестсайд Нюз", і пропхала рекляму концерту у впливовій концертовій програмі одної з найбільших місцевих радіопрограм. Не диво, що на залі було чимало американців. До них голова хору д-р Т. Антонович говорив по англійському, на тему: „Шевченко й Лінкольн". Українське слово цього ж доповідача мало за тему: „Шевченко в музиці".

Повагу імпрези своєю приявністю й коротким словом підніс стейтовий прокуратор і кандидат на губернатора Огайо, Марк МекЕлрой. Квінтесенція його промови: „Українці таки діждуться свого Вашинґтона, з новим і праведним законом!"

Після цієї імпрези хор ім. Т. Шевченка не спочиває на лаврах, підготовляючи подібну стилем і формою імпрезу на кінець року.

О. Гайський

Третина членів Конґресу була на прийнятті у Волтера Рутера

Вашинґтон. — Один із провідників зорганізованого робітництва містоголова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Робітників і голова спілки Автомобільних Робітників Америки Волтер Рутер влаштував прийняття, в якому взяли участь і демократи і республіканці, всього одна третина членів Конґресу. Ціль цього прийняття — зискати прихильників для тих законопроєктів, які є корисні для зорганізованого робітництва. На прийнятті були спікер Палати Джан МекКормек — демократ, і республіканець, провідник меншости в Палаті Чарлз Галлек; сенатор - демократ Гюберт Г. Гомфрі і сенатор - республіканець із Конн. — Прескотт Буш. Приявні були і секретарі: праці — Артур Дж. Голдберґ та рільництва — Орвілл Фрімен. Промовляв тільки Рутер про те, що робітництво шукає допомоги від інших громадян.

Всячина

Японська опера приїздить до ЗДА. — „Машкар", японська опера, яка досі ніколи не виставлялась поза межами Японії, буде виставлена незабаром у Каліфорнії, а можливо й по інш. містах. Композитор Осамі Шімізу, один з найвидатніших японських музик, приїде, щоб бути присутнім на першій виставі. Опера побудована на традиційній п'єсі Кабукі. Опера „Машкар" (майстер машкар) написана не в стилі традиційної японської музики, але має східній спосіб оркестрування. Композитор зберіг стилеву красу досконалої традиції гри театру Кабукі в межах форм европейської опери.

Підземна пожежа в шахті під м. Питсбурґом. — Спішно обмірковується проєкт контролі підземної пожежі, що загрожує поширитися під густо населеною частиною м. Питсбурґа, Форест Гілл. Бюро головного інженера, що керує охороною від підземних пожеж, повідомляє, що ця пожежа шаліє вже понад десять років у старій занедбаній шахті, знаній під назвою „Питсбурзьке ложе". Раніше околиця, під якою лежить ця шахта, була мало заселена, але останнім часом пожежа швидко поширилась на проходи під заселеною частиною міста. Шахта була покинута в 1920-их роках, як вичерпана, але фахівці кажуть, що вугілля там ще так багато, що пожежа може тривати ще багато років, якщо не будуть вжиті відповідні заходи.

Життя на Венері нема. — Відомий московський астрофізик академік Василь Фесенков оголосив, що наукових доказів про органічне життя на планеті Венері нема. Він сказав, що, хоч в атмосфері Венери знайдено кисень, це ще не доводить наявности життя на ній.

Фундація ім. Генерального Секретаря ОН Даґа Гаммершилда почала свою працю увічнення його пам'яті організацією освітньої програми для молодих чоловіків і дівчат, громадян новоорганізованих держав, щоб підготувати їх для обсадження різних посад в їх новоутворених урядях. Кадри тренованих працівників — це те, що ці країни найбільше потребують, і це була давня мрія покійного Гаммершилда організувати такі курси для допомоги молодим націям, що їх потреби та турботи він добре знав і бажав їм допомогти. Програма буде проводитися у співпраці з Фундацією ім. Гаммершилда в Стокгольмі.

Протягом останніх років після закінчення Другої Світової війни в Ню Йорку знесено й вивезено до океану стільки будинків, що з них можна було б збудувати місто розміром, наприклад, таке, як Толідо, Огайо. Від 1946 до 1960 року тут зруйновано 32,707 будинків, при чому не бралося до уваги ані віку тої будівлі, ані її розміру. Часом, щоб збудувати новий хмародер, руйнували цілком нові модерні будинки. На самому тільки Манґаттені зруйновано більше таких хмародерів, ніж їх є у цілому світі.

● **Британський наступник престолу Чарлз,** закінчивши 13 рік життя, переходить і школи в Чім за 58 миль від Лондону, до школи в Гордонставн в Шотляндії, де вчився його батько, Филип Единбурзький. У тій школі строгий режим і всі учні там рівні.

● **Журналіст** Маршалл МекНіл стверджує, що на всіх 64 демократичних сенаторів, аж 50 є головами різних комісій і підкомісій, і тому як сказати слова „пане голово", то відозвалося б аж 50 сенаторів. Окремий закон в 1964 році зменшив був число конґресових комісій, але від того часу число комісій знов збільшилося.

Д-р Олег Слюзар...

(Закінчення із стор. 1-ої)

д-ра Богдана Сілецького. До Контрольної Комісії увійшли д-ри: М. Марків, П. Федорів, Л. Ніку. В оживленій дискусії багато уваги присв'ячено Науковому З'їздові Українських Лікарів Америки і Канади, що відбудеться в днях 26-27 травня ц. р. в Дітройті, публікаціям УЛТПА, новоствореному Архівові - Бібліотеці УЛТПА, що приміщується в Шикаґо, лікарській опіці над молоддю, старшими й незаможними та низці інших професійних і громадсько - суспільних проблем. Збори закінчено товариською ґутіркою при каві й печиві, які приготовили пані. Відділ УЛТПА Пенсилвенії, один з найстарших серед 13-и Відділів Т-ва, засновано 2-го липня 1953-го року. Він доказав свою життєздатність, перемігши не одну кризу, коли то внаслідок обмеження права практики для новоприбулих лікарів число його членів постійно зменшувалося. Від минулого року, після облегшення правил нострифікації чужинецьких дипломів у Пенсилвенії, чим раз більше українських лікарів поселюється у цьому стейті, відчиняє ординації та закінчує різні спеціялізації.

Кастро звільнив сімох американських нурців

Гавана. — Швайцарський амбасадор Еміль Шпадельговер повідомив 7-го квітня Вашинґтон, що затримані на Кубі 7 американських нурців є звільнені і вернуться до ЗДА в перших днях тижня. Провідник американської експедиції нурців телефонував своїй дружині з Гавани, що кубинська влада відносилася до нього і його людей, як до „гостей". Американська надбережна сторожа ще в середу 4-го квітня турбувалася долею нурців, які між Кубою і Гаїті занурилися у воду, щоб шукати скарбів, на затоплених еспанських кораблях. Вони плили до Джамайки, але їх затримали при кубинському узбережжі, і Кастро уважав їх спочатку за американських саботажистів. На просьбу американського уряду швайцарський амбасадор інтервеніював у Гавані, і Кастро вирішив звільнити американських шукачів підводних скарбів. Нурці мали зброю і динаміт із собою, і тому були запідозрені кубинськими урядовцями в підривній акції проти Куби.

Президент пропонує більшу автономію для Дівичих островів

Вашингтон. — 6-го квітня президент Кеннеді звернувся з окремими листами до спікера Палати і віце - президента Сенату з пропозицією дати більше самоврядування Дівичим островам. Він закликає Конґрес ухвалити закон, який дозволяв би населенню цих островів вибирати свого губернатора та свою репрезентацію таким способом, щоб рівні виборчі права мали всі верстви населення. В листах до провідників Конґресу Президент підкреслив, що „американські демократичні традиції найбільше кохаються в самоврядуванні окремих районів". Корпорація Дівичі острови, зорґанізована урядом ЗДА в 1934-му році для піднесення економіки цих островів, мала б бути передана територіяльній владі, яка мала б повновласті видавати податкові бонди, щоб утримувати школи та автостради. Ці острови купили ЗДА від Данії в 1917-му році за $25 мільйонів. Ці острови є в районі Карібського моря на захід від Порто Ріко. Вони складаються з п'ятдесятьох кількох острівців, між якими є три більші: Ст. Томас, Ст. Круа і Ст. Джан.

Українська хроніка

● **Управа Товариства „Рідна Школа"** при церкві св. о. Миколая в Ню Гейвені влаштовує в суботу, дня 14-го квітня ц. р. доповідь д-ра Василя Луцева на виховні теми.

● **У Римі** закінчилась 77-членна „Конференція про світовий мир через панування права". Конференція стала на становище, що найкраще можна зберегти мир почерез поширення компетенцій Міжнародного Трибуналу та його регіональних відділів. Папа Іван XXIII, прийнявши членів конференції, виголосив до них промову, заявивши, що „Церква вітає кожну поважну ініціятиву для заощадження людству нових конфліктів, нової масакри, нового непередбаченого поруйнування".

● **У Лондоні** тріюмфальний успіх мала американська оперна артистка Джоен Сатерленд. Коло 6.000 осіб впродовж пів години після закінчення її ціловечірного концерту влаштували їх стоячи голосну овацію. Джоен Сатерленд, яка має 35 років, від довшого часу важко хворіє на артретизм у гострій формі і появились поголоски, що вона геть відійде від сцени й естрад. Артистка, драматичний сопрано, заперечила цьому.

В Раді Безпеки ОН закидали Ізраїлеві брак доброї волі і співпраці

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй два останні дні нараджувалась над взаємосуперечними скаргами Сирії й Ізраїлю, що одно одному закидали агресію. Головну частину засідання в минулу середу зайняло зізнання голови мішаної Військової контрольної комісії Об'єднаних Націй для справи перемир'я між Ізраїлем і його арабськими сусідами, шведського генерала Карля Карльсона фон Горна, який назагал свідчив проти Ізраїлю і в користь Сирії. Він твердив, що твердження Ізраїлю, наче б Сирія збудувала в демілітаризованій зоні фортифікації, як випадні бази проти Ізраїлю, не відповідають правді, та що Ізраїль не дає свободи рухів названій міжнародній комісії, не дозволяє їй на стежні моторові човни на Галилейському озері, ані на користування ізраїльським летовищем біля Єрусалиму. Ізраїль далі твердить, що його військовий наскок на територію Сирії 16 березня ц. р. був відплатним актом за постійні провокації збоку Сирії та байдужність в цій справі збоку ОН. Сирія зголосила резолюцію засуду супроти Ізраїлю. Франція, як постійний член Ради Безпеки з правом „вета", погрожує заклacти „вето" проти кожної резолюції, яка засуджувала б Ізраїль, а СССР робить те саме у відношенні до Сирії. Також інші члени Ради Безпеки відразу станули на становище, що нема чого займатися минулими провинами будь-котрої з тих двох держав, а треба подбати за ґарантії миру між ними на майбутнє.

ТАРЗАН, ч. 4819. Знахар!

На їхнє ще більше збентеження Тарзана і Лейверсів заарештували тубільці і оскаржили їх у змові.

— І на доказ вини, — казав ватажок, — слухайте вашого оскаржувача... Собіта, якйи все знає.

Запанувала шанобллива мовчанка і очі всіх звернулися на горду, дивовижно прикрашену постать — знахаря!

РОЗШУКИ

Сестра Олеся МИЦАК пошукує рідних братів
ТИМКА (нар. 1923 р.) і МИКОЛУ (нар. 1914 р.)
БУРАН,
синів Тимка й Анни, з с. Звір, коло Самбора. Остання вістка від них була 1942 р. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
МУСАК
715 Elm Street, Maywood, N. J.
Tel.: DI 2-8957

Роман ВОВРИК пошукує сестру
ГЕНОВЕФУ МАТІЯШ,
з дому ВОВРИК та брата
МИРОСЛАВА КАТТІНГЕР,
з міста Копичинці, обл. Тернопіль, Зах. Україна. Прошу зголоситись на адресу:
Іван КУЦЬ (KOOTZ)
40 Bassett Street
West Haven, Connecticut